

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Stichting Wetland Wonen Groep
Aangevraagde activiteiten :	Renovatie werkzaamheden
Datum ontvangst aanvraag :	21.11.2022
Locatie :	Wycher van Russelstraat, Hendrik van Viandenstraat, Willem Egbertsstraat en Van Haersoltelaan in Hasselt
Datum beschikking :	14.04.2023
Kenmerk :	D2022-12-002577
Zaaknummer :	2022-015431

Datum verzending

14.04.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Kwetsbare perioden	7
B.4	Soortspecifiek	7
B.5	Overige zaken	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	10
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
C.1.1	Bevoegdheid	10
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
C.1.2	Procedure	10
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	10
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	10
C.1.3	Toetsingskader soorten	10
C.1.3.1	Wettelijke regels	11
C.1.3.2	Provinciaal beleid	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	13
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	13
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	13
C.2.2	Doel van het project	13
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
C.2.4	Periode	14
C.2.5	Onderliggende documenten	14
C.2.6	Aanvullende gegevens	14
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	14
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	14
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	14
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	15
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	16
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	16
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	17
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	17
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	17

D. SLOTCONCLUSIE	18
BIJLAGE I; KAARTEN	19
BIJLAGE II; RANDVOORWAARDEN BIJ VERVANGENDE NESTPLAATSEN HUISMUS	21
BIJLAGE III; RANDVOORWAARDEN BIJ VERVANGENDE NESTPLAATSEN GEWONE DWERGVLEERMUIS	22

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer [REDACTED] van het adviesbureau Ecogroen B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 21 november 2022 ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2022-015431. Op 2 februari 2023 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege renovatie werkzaamheden voor de locatie Wycher van Russelstraat, Hendrik van Viandenstraat, Willem Egbertsstraat en Van Haersoltelaan in Hasselt. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om

- nesten, rustplaatsen en eieren van huismussen en gierzwaluwen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen³;
- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁴;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie voor de locatie Wycher van Russelstraat, Hendrik van Viandenstraat, Willem Egbertsstraat en Van Haersoltelaan in Hasselt.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om huismussen en gierzwaluwen te verstoren. Dit, omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen en daarmee overtreedt u niet verbodsbepalingen uit artikel 3.1, vierde lid van de Wet natuurbescherming.

Deze ontheffing treedt in werking één dag na de verzenddatum en is geldig tot en met 31 december 2026. Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- Activiteitenplan, Ecogroen, 2022.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid

² Op basis van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid

³ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁴ Art. 3.5, tweede lid Wnb

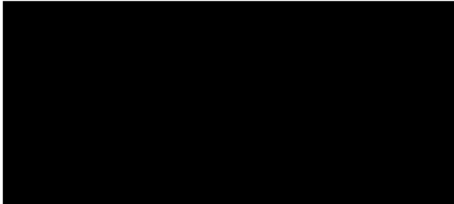
⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwartewaterland;
- Ecogroen B.V., [REDACTED];

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

- U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
- U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
- U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
- U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-12-002577). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁶, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁶ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Kwetsbare perioden

5. Alle werkzaamheden bij woningen met nest- of verblijfplaatsen vinden plaats buiten de meest kwetsbare perioden (rood in onderstaand overzicht). Verstoring kan niet plaatsvinden tijdens:
- Huismus: broedperiode 1 maart tot en met 31 augustus of t/m 30 september indien sprake is van late vervollegsels en tijdens vorst (dagen met overdag temperaturen $<0^{\circ}\text{C}$) in de periode van december tot en met februari;
 - Gewone dwergvleermuis: voortplantingsperiode 15 mei tot en met 15 augustus. Winterperiode 1 november tot en met 31 maart;
 - Gierzwaluw: voortplantingsperiode 15 april tot en tot 15 augustus, in de tweede helft van augustus zijn late broedsels mogelijke nog aanwezig.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Gierzwaluw												
Huisemus												
Gew. Dwergvleermuis												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de huisemus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis.

B.4 Soortspecifiek

6. Uiterlijk 5 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden controleert een ecologisch deskundige de nesten en verblijfplaatsen. Als deze nog in gebruik zijn, worden de werkzaamheden uitgesteld tot alle huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen (en andere vogelsoorten) de nesten/verblijfplaatsen hebben verlaten.

Huisemus

7. Permanente voorzieningen voor de huisemus realiseert u door voor de start van de broedperiode (voorschrift 5) de daken binnen het plangebied weer geschikt te maken op de volgende wijze:
- Het plaatsen van zes permanente huismuskasten (type HMP2 Unitura of vergelijkbaar) 3 maanden voor de aanvang van de werkzaamheden, en;
 - het gehele dakvlak wordt weer geschikt gemaakt met het oorspronkelijke dak waarmee de oorspronkelijk situatie wordt nagebootst, of vogelschroot wordt geplaatst op de voor- en achtergevels na minimaal de 3e panlat;
 - er wordt gebruik gemaakt van een gelijk type panlatten en dakpannen als in de oorspronkelijk situatie;
 - de toegang tot de ruimte tussen de onderzijde van de dakpannen en de onderliggende panlat is maximaal 35mm;
 - aan zowel de voorzijde als de achterzijde van de woningen dient er een goot aanwezig te zijn die als entree dienen voor huismussen om de ruimte onder het dak te kunnen betreden.
 - bij realisatie van permanente nestplaatsen moet tevens invulling gegeven worden aan de overige ecologische vereisten voor een optimale nestplaats, zoals weergegeven in 'Bijlage II-randvoorwaarden bij vervangende nestplaatsen huisemus' bij deze ontheffing.
8. Bij permanente nestplaatsen van de huisemus onder het dak moet:
- de ruimte tussen de onderzijde van de dakpannen en het dak meer dan 8 cm zijn. Dat is gemeten vanaf de dakplaat en de onderzijde van de dakpan. Dit realiseert u bijvoorbeeld door de hoogte van de panlatten daar op aan te passen;
 - de dakplaat bekleed worden met gripgaas, zodat huismussen voldoende grip hebben.

Gierzwaluw

9. Voordat de gierzwaluw in Nederland terugkeert (half april) worden 21 van de 30 nestplaatsen weer toegankelijk. Deze 21 nesten blijven tijdens de werkzaamheden behouden. Als dit niet mogelijk is wordt dit onderbouwd in het logboek en worden de nesten voorzichtig verwijderd en na uitvoeren van de werkzaamheden op exact dezelfde plek weer teruggeplaatst.
10. Voordat de gierzwaluw in Nederland terugkeert (15 april), worden door de ontheffinghouder minimaal 45 neststenen (type GZP2, Unitura of vergelijkbaar) ingemetseld op de volgende wijze:
 - de neststenen worden geclusterd geplaatst en zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats, maximaal 200m;
 - aan de hoek of langs de kopse kant van een gebouw in de schaduwrijke noord- en oostgevels;
 - minimaal 4m hoog en met een vrije vliegruimte van min 3m voor en onder de invliegopening.

Gewone dwergvleermuis

11. De verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (zoals benoemt in C.3.1.2) worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt op de volgende wijze:
 - de verblijfplaatsen worden 5 dagen voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt, buiten de kwetsbare periode(n) van de gewone dwergvleermuis. Zie voorschrift 5.
 - Het ongeschikt maken wordt gedaan door het dichten van kieren en spleten met rugvulling waarbij voldoende openingen worden open gelaten met exclusion flaps zodat de ruimte kan worden verlaten;
 - Het ongeschikt maken vindt plaats wanneer de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger, onder begeleiding van door een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.
 - Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 °C, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen meer waargenomen worden. De werkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.
12. Alle werkzaamheden aan gebouwen met verblijfplaatsen van vleermuizen vinden plaats buiten de kwetsbare perioden zoals genoemd in voorschrift 5. Twee paarverblijfplaatsen, het zomerverblijf en kraamverblijf blijven behouden, zie bijlage I voor de locaties van alle verblijfplaatsen. De constructie blijft gelijk en alles wordt op dezelfde manier teruggeplaatst. Voor de start van de winterperiode zijn de vier genoemde verblijfplaatsen weer beschikbaar.
13. Voor het verlies van de twee paarverblijfplaatsen (zoals benoemt in C.3.1.2) van de gewone dwergvleermuis zijn voor februari 2023, acht permanente voorzieningen (type: IBVL06 Vivara pro, VMPPM1 Unitura of VMPPM1e Unitura of vergelijkbaar) gerealiseerd in kopgevels in de omgeving van het plangebied. Dit is gebeurd conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis en de voorwaarden in bijlage III.

B.5 Overige zaken

14. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis.
15. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁷. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwartewaterland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwartewaterland
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle E-Mail: postbus@overijssel.nl

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ruime afstand van het projectgebied. Op deze afstand kunnen directe effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Eventueel kan er echter sprake zijn van indirecte effecten door stikstofdepositie. Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

⁷ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁸ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁰ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹¹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

⁸ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹¹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹² niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de gierwaluw en huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹² Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Woningstichting Wetland Wonen heeft het voornemen om in 2023 diverse verduurzamings- en renovatiemaatregelen te treffen aan 99 huurwoningen in Hasselt verspreid over twee kavels (kavel 28081 en 28083). Het betreft woningen in de Van Dedemlaan, Willem Egbertsstraat, Wycher van Russelstraat, Hendrik van Viandenstraat en de Van Haersoltelaan. Zowel aan de binnenzijde als aan de buitenzijde van de woningen worden verduurzamingsmaatregelen getroffen. In bijlage 2 van het activiteitenplan zijn tabellen opgenomen waarin de werkzaamheden per woning worden beschreven, het gaat o.a. over isolatie, vervangen deuren ramen en het vervangen van goten. Bij een deel van de woningen wordt de complete voor- en achtergevel en het dak vervangen. Dit betreft de volgende adressen:

- Hendrik van Viandenstraat 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 23, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 34, 36, 38 en 40
- Wycher van Russelstraat 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 57, 59, 61, 63, en 65

Figuur 1; De woningen van kavel 28081 waar werkzaamheden worden uitgevoerd.

Figuur 2; De woningen van kavel 28083 waar werkzaamheden worden uitgevoerd.

C.2.2 Doel van het project

Het duurzaam en toekomstbestendig maken van de 99 woningen. Daarnaast zorgen de werkzaamheden voor een lager energiegebruik en dus een lagere CO₂-uitstoot.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling	(Opzettelijk) doden of vangen ^{13, 14, 15}	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁶	Opzettelijk verstoren ^{17, 18}	eieren van deze soort opzettelijk te vernielen of te rapen ¹⁹	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{20, 21}	opzettelijk te ontwortelen of te vernielen ^{22, 23}	onder zich te hebben of te vervoeren ^{24, 25}
Huismus			X	X				
Gierzwaluw			X	X				
Gewone dwergvleermuis				X		X		

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2026.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Ecogroen B.V. (2022), Activiteitenplan renovatie kavels 28081 en 28083, Hasselt;
- Machtiging, 2022;
- BMI (2022), LABORATORIUM ONDERZOEK DAKPANNEN;
- Ecogroen B.V. (2023), aanvullende informatie 2 februari 2023.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 21 november 2022 ontvangen. Op 13 december 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 2 februari 2023²⁶ ontvangen.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

-
- 13 Art. 3.1, eerste lid Wnb
14 Art. 3.5, eerste lid Wnb
15 Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb
16 Art. 3.1, tweede lid Wnb
17 Art. 3.1, vierde lid Wnb
18 Art. 3.5, tweede lid Wnb
19 Art. 3.5, derde lid Wnb
20 Art. 3.5, vierde lid Wnb
21 Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb
22 Art. 3.5, vijfde lid Wnb
23 Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb
24 Art. 3.2, zesde lid Wnb
25 Art. 3.6, tweede lid Wnb
26 Kenmerk provincie D2023-02-000963

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het "activiteitenplan renovatie kavels 28081 en 28083"²⁷ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Doormiddel van bekende verspreidingsgegevens van NDFF en een veldonderzoek is een Quickscan uitgevoerd. Hier is uit gebleken dat aanvullend onderzoek naar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen nodig is.

Tabel 1; Overzicht met onderzoekdata en omstandigheden

Bezoek	Pers	Moment	Datum	Omstandigheden	Onderzoek
1	1	Avond	15 augustus 2019	Droog, half bewolkt, weinig wind, 15°C	Vleermuizen en quickscan
2	3	Ochtend	24 september 2019	Droog, bewolkt, weinig wind, 12°C	vleermuizen
3	1	Ochtend	8 april 2020	Droog, licht bewolkt, windstil, 8°C	Huismus
4	1	Ochtend	28 april 2020	Droog, half bewolkt, weinig wind, 7°C	Huismus
5	3	Avond	31 mei 2020	Droog, licht bewolkt, weinig wind, 19°C	Gierzwaluw en vleermuizen
6	2	Avond	18 juni 2020	Droog, bewolkt, weinig wind, 16°C	Gierzwaluw
7	3	Avond	28 juni 2020	Droog, bewolkt, matige wind, 16°C	Gierzwaluw en vleermuizen
8	3	Ochtend	6 juli 2020	Droog, helder, matige wind, 10°C	Vleermuizen

Onderzoek naar vleermuizen is in 2019 en 2020 uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2017. Hierbij is gebruik gemaakt van batdetectors. De populatie omvang binnen het plangebied wordt geschat op 35 tot 55 exemplaren. In het project gebied zijn verschillende verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. In het projectgebied zijn vier paarverblijfplaatsen, 1 kraamverblijfplaats (met 30 exemplaren) en één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. De exacte locaties van deze verblijfplaatsen staat in bijlage I.

- Drie van de paarverblijfplaatsen bevinden zich in de spouwmuur en/of ruimten tussen dakbeschoot en dakpan bij Wycher van Russelstraat 37, Hendrik van Viandenstraat 27 en Willem Egbertsstraat 36. Deze ruimten zijn bereikbaar via openingen tussen de kopgevel en de overhangende kantpannen aan de kopgevel of via een kier tussen dakgoot en gevel.
- Eén paarverblijf bevindt zich in de spouw van de uitbouw van Wycher van Russelstraat 10.
- De zomerverblijfplaats en de kraamverblijfplaats bevinden zich in de spouwmuur die toegankelijk is via een kier tussen dakgoot en muur van Willem Egbertsstraat 27.

In het projectgebied zijn 30 nestplaatsen van gierzwaluw aangetroffen (zie bijlage I van deze ontheffing voor de exacte locaties). Eén van deze nestplaatsen bevindt zich onder de eerste dakpannen vanaf de dakvoet gezien bij Wycher van Russelstraat 23. De andere nestplaatsen bevinden zich in een ruimte onder/achter de dakgoot boven op de buitenmuur. De populatieomvang binnen het projectgebied wordt geschat op 60 tot 150 exemplaren. Hierbij wordt uitgegaan van een ouderpaar met maximaal drie jongen.

In het projectgebied zijn negen nestplaatsen van huismus aangetroffen (zie bijlage I van deze ontheffing voor de exacte locatie). Drie van deze nestplaatsen bevinden zich onder de eerste dakpannen vanaf de dakvoet gezien bij Wycher van Russelstraat 10, 23 en 43. De overige zes nestplaatsen bevinden zich in een ruimte onder/achter de dakgoot boven op de buitenmuur. De populatieomvang binnen het projectgebied wordt geschat op 18 tot 63 exemplaren. Hierbij wordt uitgegaan van een ouderpaar met maximaal vijf jongen.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan verloren:

- 2 paar- en potentiële winterverblijven van de gewone dwergvleermuis, bij de Wycher van Russelstraat 37 en de Hendrik van Viandenstraat 27;
- 9 nesten van de gierzwaluw, Wycher van Russelstraat 57, 59, 61, Hendrik van Viandenstraat 23, 24 (2x), 27, 29 en 30;
- 3 nesten van de huismus, bij de Wycher van Russelstraat 43, Hendrik van Viandenstraat 23 en 24.

De overige 21 nesten van de gierzwaluw, de 6 nesten van de huismuis en de overige verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis blijven behouden. Werkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare perioden en bij de afronding van het project wordt de oorspronkelijke situatie hersteld. Tijdelijke verstoring van deze verblijfplaatsen is mogelijk, maar doordat de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden worden effecten tot een minimum beperkt.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²⁸, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- alle werkzaamheden aan gebouwen met beschermde verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen vinden plaats in september en oktober van 2023 buiten de kwetsbare perioden;
- voor 1 november zijn de verblijfplaatsen weer beschikbaar voor soorten of zijn alternatieve permanente voorzieningen gerealiseerd;
- voor de gierzwaluw worden minimaal 45 neststenen ingemetseld in de wijk;
- voor de huismus worden alle daken geschikt gemaakt;
- voor de gewone dwergvleermuis worden minimaal acht inbouwkasten gerealiseerd.

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, wordt beoordeeld als 'onbekend' (Adams et al. 2020). De landelijke staat van instandhouding van huismus wordt, op basis van populatietrends beoordeeld als ongunstig (Adams et al. 2020). De landelijke staat van instandhouding van gierzwaluw wordt, op basis van populatietrends beoordeeld als onbekend (Adams et al. 2020). Dit heeft te maken met de grootschalige verduurzaming die tegenwoordig plaatsvindt en waarbij naar verwachting veel verblijf- en nestplaatsen verloren gaan. Over de regionale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw zijn geen onderzoeken bekend van onafhankelijke organisaties maar is de verwachting dat dezelfde trend aanwezig is. Afbreuk aan de lokale staat van instandhouding is niet aan de orde voor gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus, omdat gewerkt wordt buiten de kwetsbare perioden en omdat er voldoende alternatieve verblijfplaatsen worden gerealiseerd.

Wij oordelen dat een afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding niet aan de orde is.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van 99 woningen leiden tot het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten van de huismus en gierzwaluw²⁹, het verstoren van de gewone dwergvleermuis³⁰ en het beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis³¹. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 en artikel 3.5 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om huismussen en gierzwaluwen te verstoren. Dit, omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen en daarmee overtreedt u niet verbodsbepalingen uit artikel 3.1, vierde lid van de Wet natuurbescherming.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

De werkzaamheden zijn locatie gebonden en kunnen niet op een andere plek worden uitgevoerd. Verder worden alle mogelijke maatregelen genomen om overlast op de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en huismus tot een minimum te beperken. Een alternatieve werkwijze of planning is dus niet aan de orde.

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

²⁸ Hoofdstuk 5

²⁹ Art. 3.1, tweede lid Wnb

³⁰ Art. 3.5, tweede lid Wnb

³¹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenoemde activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Woningstichting Wetland Wonen heeft zich ten doel gesteld om haar totale huurwoningvoorraad op gemiddeld energielabel B te brengen. Om dit te bereiken wordt de gehele schil van de woningen geïsoleerd. Hierbij worden onder andere de spouwmuren en daken geïsoleerd. Dit is in het belang van energiebesparing, het klimaat, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling.³²

Het RIVM analyseerde gegevens over de ruim 9.000 meldingen die alle GGD 'en in Nederland in 2011 en 2012 hebben geregistreerd³³. De meeste meldingen zijn afkomstig van bewoners van huurwoningen. Klachten over het binnenmilieu worden vooral toegewezen aan schimmels, asbest, vocht, plaagdieren en gebrekkige ventilatie. Uit de analyse van het RIVM blijkt een consistente associatie tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. De geplande werkzaamheden hebben een positief effect op het binnenklimaat van de woningen. Door de verduurzamings- en renovatiewerkzaamheden ontstaan veel minder vochtproblemen (en schimmel) en worden deze preventief voorkomen. Hierdoor nemen gezondheidsrisico's af en dient het project het belang van de Volksgezondheid³⁴.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb³⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

³² Meerjarenaafspraken energie-efficiëntie (2017), RVO

³³ RIVM rapport 200000004/20132

³⁴ Gezondheidsklachten binnenmilieu 2019-2020, (2022), compendium voor de leefomgeving

³⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

³⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten van de huismus en gierzwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen³⁷, het verstoren van de gewone dwergvleermuis³⁸ en het beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis³⁹ kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

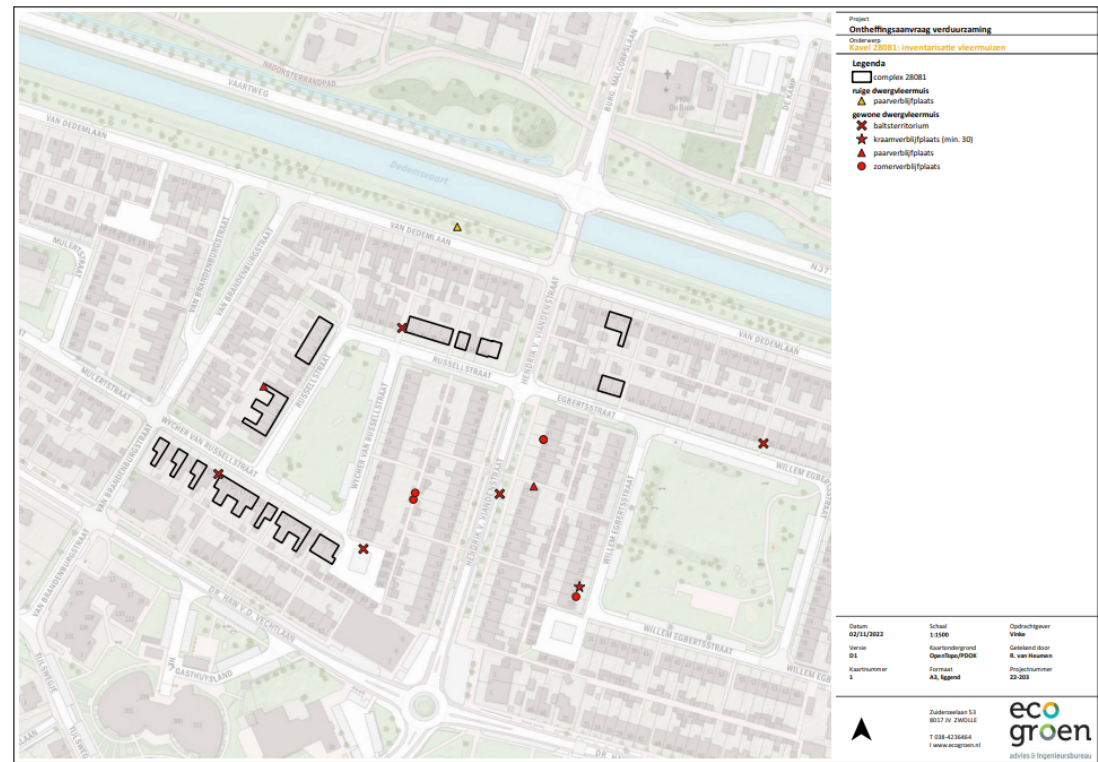
Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. Wij verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

³⁷ Art. 3.1, tweede lid Wnb

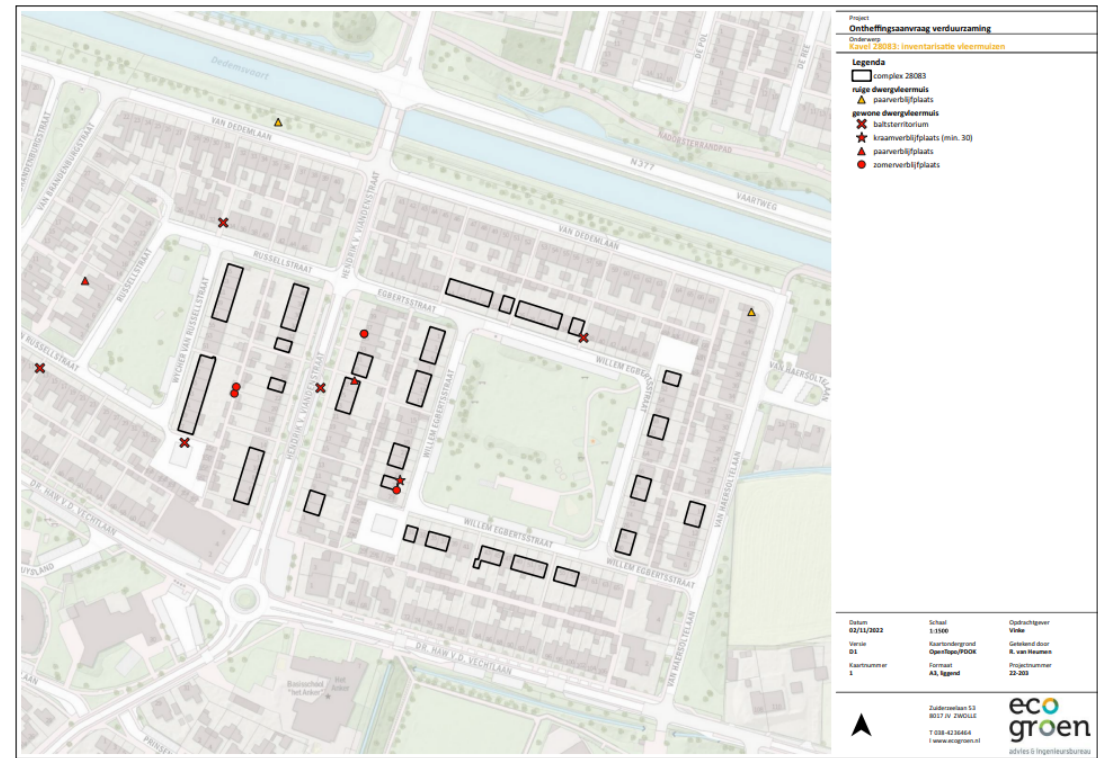
³⁸ Art. 3.5, tweede lid Wnb

³⁹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

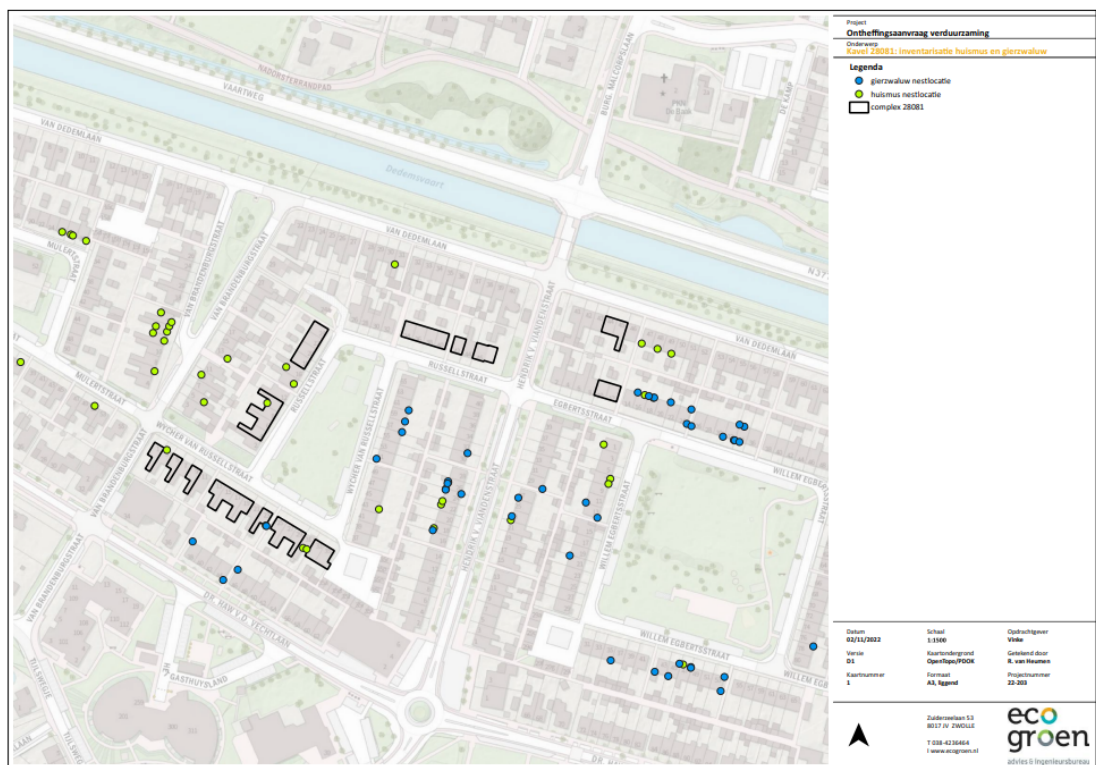
Bijlage I; Kaarten

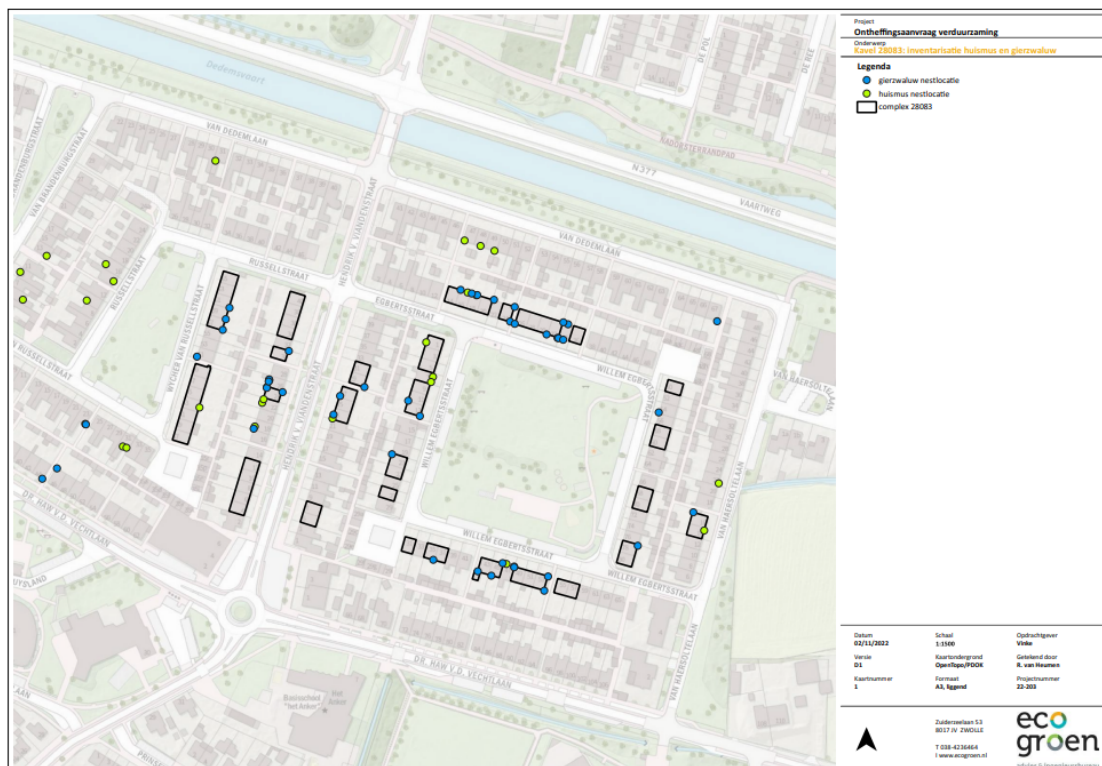
Figuur 3; Vleermuizen inventarisatie kavel 28081

Figuur 4; vleermuizen inventarisatie kavel 28083

Figuur 5; inventarisatie huismus en gierzwaluw kavel 28081

Figuur 6; inventarisatie huismus en gierzwaluw kavel 28083

Bijlage II; randvoorwaarden bij vervangende nestplaatsen huismus

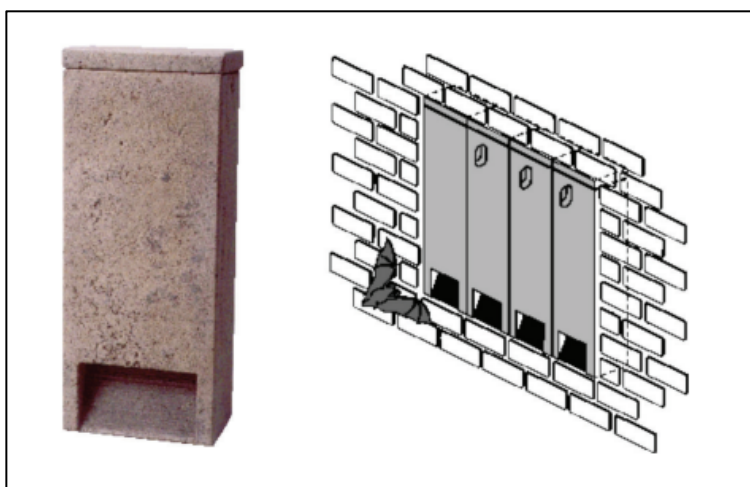
Voor de vervangende nestplaatsen geldt:

- dat ze minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de oorspronkelijke nestplaats aanwezig zijn, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen;
- dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- dat ze zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen;
- dat ze op minimaal 3 meter hoogte gerealiseerd worden;
- dat er een passende broedruimte aangeboden wordt. Een kunstmatige nestruimte (binnenmaten) moet voldoen aan de volgende eisen:
 - een bodemmaat van circa 13 B x 25 L cm,
 - een hoogte van circa 14 cm en
 - een invliegopening met meer breedte dan hoogte (diameter max. 3.5 cm);
- dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dakoverstek of iets dergelijks. Temperatuurverloop in nestplaatsen van huismus wordt bepaald door de oriëntatie van deze nestplaatsen;
- dat binnen 50 m van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is. Het gaat dan om struiken met een hoogte van 2 á 3 meter hoog. Die zorgen voor voldoende effectiviteit. De effectiviteit wordt verhoogd als het om altijdgroene struiken, dicht vertakte struiken of stekelige struiken gaat;
- dat er altijd (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn. Met name inheemse planten/struiken en enkele inheemse grote bomen zijn leverancier van eiwitrijk voedsel (kleine zachte insecten, larven, rupsen) voor de jongen. Altijd groenblijvende struiken/bomen, dicht vertakte hagen, gevelbegroeiing of plekken onder daken zijn geschikt als collectieve slaapplek (en tevens voor dekking) voor mannetjes, ongepaarde vrouwtjes en jonge vogels;
- dat er altijd plekken voor stofbaden zijn (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter);
- dat er water om te drinken en om in te baden aanwezig is. Daarbij moet er binnen 1 á 2 meter hogere struiken aanwezig zijn als dekking om op te drogen;
- dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor volwassen vogels of (net uitvliegende) jonge vogels;
- dat ze van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden geïntegreerd, bevestigd of ingemetseld. Of de duurzaamheid voldoende is hangt van meerdere factoren af, bijvoorbeeld van het type materiaal (hout, houtbeton, aardewerk, en dergelijke), van de houtsoort (ceder en robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging, de aangebrachte plek (bijvoorbeeld onder een dakgoot of een andere vorm van overhang of vol in zon en wind), het te verwachten gebouwbeheer (bij schilderwerk verdwijnen regelmatig aangebrachte voorzieningen) en of het beheer en onderhoud van de voorziening (herstel bij gebreken) geregeld is;
- dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen;
- dat het beheer van het gebouw (en de ecologisch functionele omgeving) duurzaam geregeld is. Het gaat om een duurzame maatregel voor de lange termijn. Dit beheer moet gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.

Bijlage III; randvoorwaarden bij vervangende nestplaatsen gewone dwergvleermuis

Permanente vervangende paarverblijfplaatsen moeten:

- wat betreft de nieuwe locaties worden afgestemd met functies die het gebied tot geschikt paargebied maken: (massa-) winterverblijfplaatsen, vliegroutes, foerageergebied en met al bestaande territoria van mannetjes.
- worden gerealiseerd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats;
- van het type zijn als in figuur 7 of vergelijkbaar;
- een gewenningsperiode van minimaal 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen kennen. Dit betekent dat paarverblijfplaatsen uiterlijk half februari aanwezig moeten zijn.
- minimaal 3 meter vrije vliegruimte hebben voor en onder de kast
- vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten het bereik van roofdieren zijn;
- worden geplaatst in verschillende windrichtingen, zodat verschillende microklimaten worden aangeboden.

Figuur 7; Permanente vleermuis inbouwkasten